

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

16 august 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Elena Covalenco,
Judecătorii – Constantin Alerguș, Ion Guzun, Liliana Catan, Iurie Diaconu,
a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de
procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău Scutelnic Cătălin,
reprezentantul părților vătămate și succesorul legal al victimei Varșavschi
Ghennadi și avocatul Luca Alexandru în numele inculpatului Moroza
Constantin, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de
Apel Chișinău din 19 noiembrie 2015, în cauza penală în privința lui

Moroza Constantin Mihai,

*născut la 07 aprilie 1949, originar din r-nul Criuleni, domiciliat
în mun. Chișinău, str. Rîndunele, nr. 9;*

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 19 februarie 2010-pînă la 11 martie 2015 (instanța de fond);*
- 2. de la 16 iunie 2015-pînă la 19 noiembrie 2015 (instanța de apel);*
- 3. de la 01 martie 2016 - pînă la 16 august 2016; (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹⁾ Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 11 martie 2015, procesul penal în privința lui Moroza Constantin învinuit de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (4) Cod penal, a fost încetat din motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Acțiunile civile înaintate de SRL „Davilar-Trans” și reprezentantul părților vătămate Varșavschi Gh. au fost lăsate fără examinare.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut, că prin rechizitoriu, Moroza Constantin a fost învinuit în aceea că, la 27.06.2009, aproximativ la orele 21⁰⁰, conducînd în stare de ebrietate cu grad avansat automobilul de model „Mercedes GL 320”, cu n/î CZK 333, încălînd

prevederile art. 14, 39 alin. (1), (3) și 45 alin. (1) din Regulamentul Circulației Rutiere, a comis tamponarea automobilului de model „Dacia Logan” cu n/î C MV – 816, condus de cet. Moșneaga Mihail, care regulamentar se deplasa pe str. Pan Halipa, mun. Chișinău din sens opus.

În rezultatul impactului șoferului Moșneaga Mihail, i-au fost cauzate conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1869/D din 16.07.2009, vătămări corporale ușoare, pasagerilor Varșavschi Izrail și Varșavscaia Basia, conform rapoartelor de expertiză nr. 1903/D și nr. 1904/D din 16.07.2009, le-au fost cauzate vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, iar pasagerului Roizman Dora, i-au fost pricinuite conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1306 din 23.09.2009, vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, în rezultatul cărora aceasta a decedat.

3 Nefiind de acord cu sentința, a declarat apel acuzatorul de stat, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare a inculpatului conform învinuirii formulate la 5 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, argumentînd următoarele:

- vinovăția inculpatului a fost dovedită obiectiv și deplin prin declarațiile părților vătămate, a martorilor și prin probele scrise;

- ordonanța de punere sub învinuire este un act procedural și în cazul în care sunt încălcate prevederile legale referitoare la punerea persoanei sub învinuire faptul dat nu atrage nulitatea absolută a actului respectiv, deoarece nu cade sub incidența prevederilor art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală;

- ordonanța de punere sub învinuire nu a fost contestată de către inculpat sau avocatul acestuia la finisarea urmăririi penale.

3.1. Împotriva sentinței a declarat apel și reprezentantul părților vătămate și succesorul legal al victimei Varșavschi Gh., care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei hotărâri de condamnare în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, cu stabilirea pedepsei maxime prevăzute de sancțiunea acestei norme și privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

Admiterea integrală a acțiunii civile.

În argumentarea apelului declarat apelantul a menționat următoarele:

- ordonanța de punere sub învinuire nu a fost contestată atât de inculpat cât și de apărătorul său în termenul și modul prevăzut de lege;

- art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, la care eronat instanța a făcut referire, nu prevede ca temei pentru încetarea procesului penal „nulitatea actelor procedurale”;

- în speță au fost prezentate suficiente probe, care cu certitudine confirmă vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate.

3.2. Apel a declarat și partea civilă SRL „Davilar-Trans”, care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare conform învinuirii formulate, cu dispunerea încasării din contul inculpatului în beneficiul SRL „Davilar-Trans” a prejudiciului material în sumă de 115 440 lei, argumentând că prin probele examinate cu certitudine s-a constatat că vinovat de săvârșirea accidentului rutier este Moroza C., iar prejudiciul cauzat SRL „Davilar-Trans” în suma solicitată în acțiunea civilă a fost confirmat prin raportul de evaluare a pagubelor și prin actul de examinare a mijlocului de transport.

3.3 Sentința a fost contestată și de avocatul Babără V. în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei hotărâri de achitare invocând următoarele:

- în sentință de către instanță nu a fost constatat faptul dacă inculpatul a încălcat sau nu prevederile art. 14, 39 alin. (1) , (3) și 45 alin. (1) din Regulamentul Circulației Rutiere;

- procesul-verbal de cercetare la fața locului, precum și schița accidentului rutier au fost întocmite în lipsa inculpatului, cu grave încălcări ale art. 118, 120, 124 Cod de procedură penală, fapt care generează excluderea acestor probe, deoarece contravin prevederilor art. 94 alin. (2)-(7) Cod de procedură penală;

- în cadrul cercetării judecătorești nu s-a constatat că vinovat de comiterea accidentului rutier este anume Moroza C., precum și nu au fost prezentate probe care ar confirma că acesta conducea automobilul în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 noiembrie 2015, apelul avocatului Babără V. în numele inculpatului a fost respins ca nefondat.

Apelurile acuzatorului de stat, a reprezentantului părților vătămate și succesorului legal al victimei Varșavschi Gh. și a părții civile SRL „Davilar-Trans” au fost admise, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Morozaan Constantin a fost condamnat în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul SRL „Davilar-Trans” prejudiciul material în sumă de 115 440 lei.

S-a dispus încasarea din contul lui Morozaan C. în beneficiul succesorului victimei Varșavschi Gh. prejudiciul moral în sumă de 50 000 lei, iar în beneficiul lui Varșavschi I. și Varșavscaia B. a câte 30 000 lei, fiecăruia.

Acțiunea civilă înaintată de succesorului victimei Varșavschi Gh. în partea încasării prejudiciului material a fost admisă în principiu urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

5. Instanța de apel a constatat faptele incriminate lui Morozaan Constantin prin rechizitoriu și a reținut probele ce confirmă vinovăția acestuia de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (4) Cod penal, și anume: declarațiile reprezentantului părților vătămate Varșavschi Gh., a părții vătămate Moșneaga M., a martorilor Șafranschii C., Borimicicov D., Prodan S., specialiștilor Tverdohleb M., Țurcanu V. și Roșior Gh.; procesul-verbal de cercetare la fața locului, schița accidentului rutier, procesul-verbal de examinare medicală în vederea stabilirii gradului stării de ebrietate; rapoartele de expertiză medico-legală nr. 1903/D, nr.1904/D din 16.07.2009, nr. 3294 din 03.07.2009 și nr. 1306 din 23.09.2009; rapoartele de expertiză auto-tehnice nr. 2169 din 18.09.2009 și nr. 030 din 19.11.2009

Argumentele invocate de apărare, precum că inculpatul nu este vinovat de producerea accidentului rutier și că în momentul comiterii infracțiunii acesta nu se afla în stare de ebrietate, ci a servit alcool îndată după accident, au fost respinse fiind apreciate de instanță ca o versiune înaintată în scop de

apărare, or atît specialiștii în domeniul auto-tehnic, cît și specialiștii în medicină au afirmat contrariul.

Faptul că inculpatul în momentul comiterii accidentului rutier se afla în stare de ebrietate a fost confirmat atît prin procesul-verbal de examinare medico-legală în vederea stabilirii stării de ebrietate, cît și prin declarațiile martorilor Șafranschii C. și Prodan S.

Referitor la argumentul avocatului Babără V. privind neadmiterea ca probe a procesului-verbal de cercetare a accidentului rutier și a schemei anexată la el, Colegiul a reținut că, în speță, nu s-a constatat că acestea au fost obținute cu încălcarea dreptului la apărare a bănuیتului, și că la administrarea acestor probe au fost utilizate metode ce contravin prevederilor științifice.

În continuare, instanța de apel a conchis că inculpatul nu a contestat ordonanțele de punere sub învinuire în termenul și modul stabilit de lege, or în conformitate cu art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală, asemenea încălcare atrage nulitatea actului, doar dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii sau la terminarea urmăririi penale, astfel în speță nu există careva temei privind declararea nulității ordonanțelor de punere sub învinuire.

În concluzie, Curtea de apel a conchis că, apelurile acuzatorului de stat, reprezentantului părților vătămate și părții civile sunt întemeiate și urmează a fi admise, cu casarea hotărîrii contestate și pronunțarea unei hotărîri de condamnare a lui Moroșan C. în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, cu admiterea acțiunilor civile și încasarea prejudiciului material și moral.

La aplicarea pedepsei inculpatului, Colegiul penal, ținînd cont de circumstanțele cauzei, de gravitatea infracțiunii, precum și de vîrsta inculpatului a ajuns la concluzia de a aplica acestuia pedeapsa închisorii cu dispunerea suspendării executării acesteia.

6. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare:

- procurorul, care a solicitat casarea parțială a deciziei în latura stabilirii pedepsei cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță în alt complet de judecată, argumentînd că pedeapsa stabilită inculpatului nu va atinge scopul prevăzut la art. 61 Cod penal, iar instanța de apel, fără a ține cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de consecințele care au survenit în urma accidentului, de faptul că inculpatul nu a recunoscut vina, neîntemeiat, fără a constata careva

circumstanțe atenuante, i-a numit lui Moroșan C. pedeapsa aproape de limita minimă a sancțiunii normei penale în baza căreia acesta a fost condamnat.

În speță, instanța de apel a admis o dublă valență, la aplicarea aceleiași situații de drept, or Colegiul penal în baza aceluiași circumstanțe care au stat la baza numirii unei pedepse minime, fără a identifica altele, a aplicat în privința inculpatului prevederile art. 90 Cod penal;

- Reprezentantul legal al părților vătămate și succesorul legal al victimei Varșavschi Gh., casarea parțială a deciziei și pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis și admiterea integrală a acțiunii civile înaintată de succesorul legal al victimei și părțile vătămate Varșavschi I. și Varșavscaia B., în partea încasării prejudiciului moral.

În argumentarea soluției solicitate recurentul a invocat următoarele:

- la stabilirea pedepsei, instanța de apel nu a ținut cont de toate circumstanțele esențiale ale cauzei;

- concluzia privind condamnarea cu suspendarea executării pedepsei stabilite este neîntemeiată și neargumentată, aceasta fiind prea blândă și neproporțională cu pericolul social al acțiunilor infracționale comise;

- argumentele instanței, precum că inculpatul suferă de un diagnostic complicat sunt neîntemeiate și nu-și găsesc confirmare prin careva acte medicale;

- instanța de apel a comis o eroare gravă de fapt considerînd rațional de a dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite;

- în speță nu există careva circumstanțe care micșorează esențial gravitatea infracțiunii săvîrșite;

- ignorarea jurisprudenței CEDO și încălcarea prevederilor art. 2 și 75 Cod penal, a lezat dreptul părților vătămate la un proces echitabil garantat de art. 6 CEDO;

- instanța de apel nu și-a motivat concluzia privind aprecierea cuantumului prejudiciului moral, iar suma dispusă spre încasare nu corespunde caracterului și gravității suferințelor psihice și fizice cauzate succesorului legal al victimei și părților vătămate;

- avocatul Luca Alexandru în numele inculpatului care, invocînd prevederile art. 427 alin. (1) pct.6),16) Cod de procedură penală, solicită

casarea deciziei contestate cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță în alt complet de judecată.

În motivarea recursului declarat recurentul a invocat următoarele:

- instanța de apel absolut nemotivat a respins argumentele invocate de apărare referitor la nevinovăția inculpatului, nepronunțându-se asupra fiecărei probe în parte, nefiind elucidate circumstanțele importante pentru justa soluționare a cauzei, fapt care a dus la adoptarea unei hotărâri nemotivate, prin ce i-a fost încălcat dreptul lui Moroșan C. la un proces echitabil;

- instanța de apel nu a luat în considerație argumentele apărării privind nevinovăția lui Moroșan C. și nu s-a pronunțat asupra argumentului invocat, precum că procesul-verbal de cercetare la fața locului și schema accidentului rutier nu pot fi admise ca probe, deoarece contravin prevederilor art. 94 alin. (2)-(7) CPP, fiind încălcat dreptul inculpatului la apărare, or efectuarea cercetării la fața locului a avut loc fără antrenarea lui Moroșan C., fapt care a dus la includerea unor date eronate în schița accidentului rutier;

- ordonanțele de punere sub învinuire sunt lovite de nulitate, deoarece termenul aflării lui Moroșan C. în calitate de bănuț depășește termenul maxim de menținere a persoanei în această calitate prevăzut la art. 63 alin. (2) Cod de procedură penală;

- prin decizia CSJ nr. 1ra-970/2010 în cauza Marinescu I., Colegiul penal a constatat că ordonanța de punere sub învinuire, înaintată cu depășirea termenelor stipulați la art. 63 alin. (2) CPP, este lovită de nulitate absolută în baza art. 230 alin (2) CPP, prevederi ce sunt aplicabile și în cazul lui Moroșan C.;

- instanța de apel eronat a admis apelurile așa zisei părți civile SRL „Dalivar-Trans” și reprezentantului legal al părții vătămate Varșavschi Gh.;

- ordonanța din 16.07.2009, prin care Varșavschi Gh. a fost recunoscut reprezentant legal al victimei, este incertă și din conținutul acesteia nu este clar pe cine nemijlocit acesta îl reprezintă;

- apelul depus de Varșavschi Gh. este înaintat de către o persoană neîmputernicită;

- la materialele cauzei sunt anexate procuri eliberate de părțile vătămate Varșavscaia B. și Varșavschi I. pe numele lui Varșavschi Gh., care nu sunt autentificate, fapt ce nu permite constatarea veridicității acestora și punerea lor

la baza hotărîrii, iar în cadrul cercetării judecătorești de către Varșavschi Gh. nu a fost înaintat careva demers privind anexarea la materialele cauzei a acestor acte. Mai mult, din procesul-verbal al ședinței de judecată nu rezultă că instanța a cercetat asemenea documente;

-la momentul depunerii cererilor de apel Varșavschi Gh. în nici un mod nu și-a confirmat împuternicirile sale de reprezentant și dreptul de a contesta sentința, or copiile neautentificate ale procurilor, care au fost anexate în instanța de apel nu acordă asemenea împuterniciri;

- SRL „Davilar-trans” nu a fost recunoscut în calitate de parte civilă în conformitate cu exigențele Legii, fapt ce a impus decăderea acestuia din dreptul de a contesta cu apel sentința;

- soluția instanței de apel în partea admiterii apelurilor cet. Varșavschi Gh. și SRL „Davilar-trans” este contrară prevederilor art. 401 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431¹ alin. (1) Cod de procedură penală, referință asupra recursurilor ordinare declarate de acuzatorul de stat și reprezentantul părților vătămate Varșavschi Gh. a depus avocatul Luca A. în numele inculpatului, care a solicitat respingerea recursurilor ca inadmisibile, argumentînd că recursul declarat de Varșavschi Gh. este depus de către o persoană neîmputernicită.

8. Judecînd recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul avocatului Luca A. în numele inculpatului Morozaan C. urmează a fi respins, iar cel al acuzatorului de stat și al reprezentantului părților vătămate și succesorul legal al victimei Varșavschi Gh. urmează a fi admise, din următoarele considerente.

8.1. Referitor la recursul declarat de avocatului Luca A. în numele inculpatului Morozaan C.

Conform art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces și numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără însă a i se agrava situația.

Drept temei pentru declararea recursului ordinar, avocatul Luca A. a invocat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 16) Cod de procedură penală, din care rezultă că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori dispozitivul hotărârii este expus neclar și norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

Colegiul constată că nici unul din temeiurile, la care se referă autorul recursului, nu este aplicabil din punctul de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Analizând materiale cauzei, Colegiul lărgit relevă că, instanța de apel, judecând apelurile declarate de părți, inclusiv și cel declarat de avocatul Babără V. în numele inculpatului, a supus unei cercetări minuțioase toate probele administrate la dosar, a verificat și cercetat actele cauzei, care, fiind coroborate cu înscrisurile anexate la dosar și cu celelalte probe, au permis instanței de apel de a conchide că vina inculpatului Moroza C. în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (4) Cod penal, este dovedită pe deplin prin probele administrate la dosar, și anume: *declarațiile părții vătămate Moșneaga M.*, din care rezultă că la 27.06.2009, aproximativ la 21¹⁵, conducea automobilul de model Dacia Logan, cu n/î C MV-816, în salonul automobilului avea 3 pasageri, unde deplasându-se pe str. P. Halipa din direcția str. Gh. Asachi, mun. Chișinău a stopat automobilul la semnalul roșu a semaforului, iar când semaforul și-a schimbat culoarea în verde el a reluat mișcarea deplasându-se pe a 2-a bandă de circulație, cu viteza de aproximativ 30-40 km/oră. Toate sistemele de conducere, de frînare și de iluminare au fost într-o stare tehnică bună, iar partea carosabilă era liberă, uscată, asfaltată, aceasta fiind iluminată satisfăcător de la rețeaua electrică orășenească. Trecând aproximativ 30-40 metri de la semafor, a observat că spre dînsul cu viteza foarte mare se îndrepta un autovehicul, care se deplasa din partea dreapta relativ deplasării automobilului său. După accident a ieșit pe ușa din spate din motiv că ușa sa era blocată, pe când pasagerul care se afla pe bancheta din față a fost blocat,

deoarece partea dreapta față și partea laterală dreapta a caroseriei au fost defectate complet. Ieșind din mașina a observat că automobilul său se află pe contrasens, aproximativ sub un unghi de 45°, îndreptat cu fața spre str. A. Mateevici, dar din dreapta pe banda sa pe care el s-a deplasat înainte de tamponare stătea un automobilul de model Jeep Mercedes, de culoare neagră, fața căruia a fost sub anumit unghi spre str. A. Mateevici. În urma accidentului pasagerii din mașina condusă de el au fost spitalizați cu diferite traume. Automobilul la volanul căruia se afla a fost grav avariat. (f.d.29 vol. I, 134-136 vol.II); *declarațiile martorului Șafranschii C.*, care a relatat că în legătură cu funcția exercitată, la data de 27.06.2009, aproximativ la 21⁵⁰, a fost înștiințat despre accidentul rutier care s-a produs pe str. P.Halipa, unde a fost implicat automobilul Dacia Logan condus de cet. Moșneaga M. Ajungând la fața locului, a observat automobilul Dacia, care se afla pe benzile destinate pentru circulație pe str. P. Halipa spre str. Gh. Asachi, la o distanță de 2-3 metri de la linia dublă continuă, dar practic vizavi peste linia dublă continuă era amplasat a/m Mercedes, cu n/î. C ZK 333, care se afla la o distanță de 3-4 metri de la linia dublă continuă. A mai menționat că marcajul rutier se vedea bine. Consideră că șoferul automobilului Mercedes se afla în stare de ebrietate alcoolică (f.d.40, vol. I, 148, vol.II); *declarațiile martorului Borimicicov D.*, din care rezultă că vizibilitatea în ziua producerii accidentului era bună, iar liniile de delimitare a benzilor de circulație se vedeau bine (f.d.39, vol. I, 151 vol.II); *declarațiile martorului Prodan S.*, care a declarat că dînsul a asigurat paza inculpatului la fața locului, și în această perioadă nu a văzut ca de Moroza C. să se fi apropiat careva persoane, sau ca acesta să fi consumat alcool, ori cineva să-i fi transmis alcool (f.d.186 vol.II); *declarațiile specialistului Roșior Gh.*, care a menționat că la momentul examinării, ***inculpatul era în stare de ebrietate alcoolică avansată*** (f.d.180, vol.II); *declarațiile specialistului Tverdohleb M.*, care a confirmat că accidentul rutier s-a produs pe banda de deplasare a automobilului Dacia (f.d.172, vol.II); *declarațiile specialistului Țurcan V.*, din care rezultă că locul impactului a fost pe banda de deplasare a automobilului Dacia (f.d.174, vol.II), precum și actele cauzei: *procesul - verbal de cercetare la fața locului din 27.06.2009 cu tabelul foto*, în care este descris locul accidentului rutier, iar din tabelul foto rezultă că liniile de marcaj rutier erau clar vizibile (f.d.8-12, vol.I); *schița accidentului rutier*, prin care se confirmă că impactul s-a produs pe partea de

deplasare a autoturismului Dacia Logan (f.d.13, vol.I); *procesul - verbal de examinare medicală în vedere a stabilirii gradului stării de ebrietate din 27.06.2009*, din care rezultă că Moroza C. se afla în stare de **ebrietate alcoolică cu grad avansat** (f.d.20, vol.I), *rapoartele de expertiză medico-legală nr.1903/D și nr.1904/D din 16.07.2009 și nr.3294 din 03.07.2009*, prin care la părțile vătămate Varșavschi I. și Varșavscaia B. s-au constatat vătămări corporale grave, iar la Moșneaga M. - vătămări corporale ușoare (f.d.137, 144, 150, vol.I); *raportul de expertiză medico-legală nr.1306 din 23.09.2009*, potrivit căruia decesul cet. Roizman D. a survenit în urma leziunilor grave primite în circumstanțele descrise în ordonanță (f.d.157 vol.I); *raportul de expertiză nr.2169*, conform căruia s-a constatat că roata dreaptă din față a automobilului Dacia în momentul impactului se afla la distanța de 1,7 m. de linia de delimitare a benzilor (f.d.179-181, vol.I); *raportul de expertiză auto tehnică nr.030 din 18.01.2010*, prin care s-a constatat că tamponarea autoturismelor a avut loc pe banda de deplasare a autoturismului Dacia, care era opusă sensului de deplasare a autoturismului condus de inculpat, iar în momentul impactului roata față dreaptă a automobilului Dacia se afla la distanța de 1,7 m. de linia de delimitare a benzilor și **înainte de impact automobilul Dacia nu a intersectat linia de delimitare a acestor benzi** (f.d.230 -236, vol.I);

Prin urmare, Colegiul penal conchide că, nu este întemeiată critica din recursul avocatului Luca A., referitor la faptul că instanța de apel nemotivat a respins argumentele invocate de apărare referitor la nevinovăția inculpatului, nepronunțându-se asupra fiecărei probe în parte, nefiind elucidate circumstanțele importante pentru justa soluționare a cauzei, deoarece instanța de apel, ținând seama în plină măsură de prevederile art. 99-101 Cod de procedură penală, a cercetat sub toate aspectele probele prezentate de către părți, a audiat inculpatul, reprezentantul părților vătămate și succesorul legal al victimei, a cercetat probele administrate la dosar, dând citire proceselor-verbale și altor documente, verificându-le și apreciindu-le just prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și, ca urmare, corect a stabilit starea de fapt, încadrarea în drept și vinovăția inculpatului Moroza C.

Probele administrate în cauză dovedesc în mod cert, că inculpatul se face vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin.(4) Cod penal.

Instanța de apel a soluționat cazul examinând toate probele în ansamblu, unele probe fiind motivat respinse, altele acceptate. Totodată, Colegiul statuează că, la aprecierea probelor judecătorești sunt independenți, nefiind legați de opinia altor persoane, iar dezacordul unei părți în acest sens nu echivalează cu o eroare ce ar da temei de casare a unei hotărâri de condamnare sau de achitare. Colegiul constată că, la caz, nu este prezentă nici o discordanță între cele reținute de instanța de apel și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține.

Argumentele invocate de recurent referitor la faptul că nu pot fi admise ca probe ce confirmă vinovăția inculpatului procesul-verbal de cercetare la fața locului și schema accidentului rutier, deoarece nu au fost semnate de inculpat și acestea contravin prevederilor art. 94 alin. (2)-(7) CPP, fiind încălcat dreptul lui Moroșan C. la apărare, Colegiul lărgit le respinge, or faptul că actele nominalizate nu a fost semnate de inculpat, care se afla în stare de ebrietate avansată, iar ulterior nu au fost contestate în modul prevăzut de lege, nu poate fi catalogat ca încălcarea dreptului la apărare a acestuia și dreptului la un proces echitabil. Mai mult, potrivit jurisprudenței CEDO, probele obținute într-un mod nelegal nu constituie în sine o încălcare a dreptului inculpatului la un proces echitabil, deoarece apărarea a avut posibilitatea de a contesta pretenziile încălcări în termenii și modul stabilit prin lege (*cauza Schenk vs Elveția, hotărârea din 12 iulie 1988*).

În conformitate cu prevederile art. 95 Cod de procedură penală, partea apărării poate invoca la etapa urmăririi penale chestiunea admisibilității datelor în calitate de probe pe care o decide organul de urmărire penală, din oficiu sau la cererea părților, ori, după caz, instanța de judecată.

Prin urmare, se menționează că, inculpatul și avocatul acestuia au avut posibilitatea de a invoca nulitatea relativă a actelor procedurale (procesul-verbal de cercetare la fața locului și schema accidentului rutier) la terminarea urmăririi penale când au luat cunoștință cu materialele dosarului, fapt care în speță nu a avut loc.

În continuare, Colegiul penal lărgit va respinge ca neîntemeiat și următorul argument invocat de avocatul Luca A. referitor la nulitatea ordonanțelor de punere sub învinuire, pe motiv că inculpatul a fost menținut

în calitate de bănuît o perioadă ce depăşeşte termenul maxim prevăzut la art. 63 alin. (2) Cod de procedură penală.

În argumentarea acestei concluzii Colegiul lărgit reţine următoarele:

La 06 iulie 2009 Morozañ C. a fost recunoscut în calitate de bănuît în prezenta cauză, iar prin ordonaţa din 07.10.2009, acesta a fost scos de sub urmărire penală. Ordonanţa nominalizată a fost anulată ca neîntemeiată de către procurorul ierarhic superior la 15.10.2009 (f.d.198-199, vol. I), astfel că corect la 15.02.2010 Morozañ C. a fost pus sub învinuire.

Totodată, instanţa de recurs reţine că din conţinutul art. 251 Cod de procedură penală, rezultă că încălcările prevederilor legale care reglementează desfăşurarea procesului penal şi atrage nulitatea actului procedural, pot fi încălcări *absolute* şi *relative*:

Alin. (2) al aceluiaşi articol stipulează exhaustiv, care sunt încălcările absolute ce nu se înlătură nici într-un mod şi atrag nulitatea actului procedural.

Astfel, reieşind din prevederile art. 251 alin. (4) Code de procedură penală, rezultă că celelalte încălcări ale prevederilor legale decît cele stipulate la alin. (2) sunt încălcări relative şi atrag nulitatea actului dacă au fost *invocate în cursul efectuării acţiunii – cînd partea este prezentă, sau la terminarea urmăririi penale – cînd partea ia cunoştinţă de materialele dosarului*, sau în instanţa de judecată – cînd partea a fost absentă la efectuarea acţiunii procesuale, precum şi în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanţă.

Încălcarea procesuală la care se referă recurentul nu se atribuie la încălcările prevăzute de alin. (2) art. 251 Cod de procedură penală, aceasta fiind o încălcare relativă urma a fi invocată în cursul efectuării acţiunii, or, Morozañ C. a fost pus sub învinuire la 15.02.2010, fiindu-i înmînată ordonaţa de punere sub învinuire la aceiaşi data în prezenţa avocatului Babără V. (f.d.253, vol. I).

Astfel, în cazul în care partea apărării a considerat că în cadrul urmăririi penale a fost încălcată procedura de punere sub învinuire, iar Morozañ C. a fost menţinut în calitate de bănuît cu depăşirea termenilor prevăzuţi la art. 63 alin. (2) pct.3) Cod de procedură penală, urma să conteste aceste acţiuni ale organului de urmărire penală judecătorului de instrucţie în ordinea prevăzută de art. 313 Cod procedură penală, în termenii prevăzuţi de lege, fapt care nu

rezultă din materiale cauzei.

Potrivit art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Critica recurentului referitor la depășirea termenului legal de menținere în calitate de bănuț și omiterea termenului de punere sub învinuire este neîntemeiată și sub alt aspect, or la momentul casării ordonanței din 07.10.2009 de scoatere de sub urmărire penală erau în vigoare prevederile art. 63 alin. (6) Cod de procedură penală, care prevedea că încetarea calității de bănuț în legătură cu expirarea termenelor indicate în alin. (2), în cazul acumulării ulterioare de probe suficiente, nu împiedică punerea persoanei sub învinuire pentru același fapt. Această normă procesuală a fost recunoscută neconstituțională prin hotărârea Curții Constituționale nr. 26 din 23.11.2010, iar actele Curții Constituționale produc efecte *erga omnes* și *numai pentru viitor*.

În continuare, instanța de recurs constată că, în speță, nu și-a găsit confirmare nici temeiul de drept prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 16) Cod de procedură penală, invocat de recurent, deoarece decizia care este menționată de avocatul Luca A. nu este relevantă speței, or în cauza penală nr. 1ra-970/2010 instanța a constatat că, prin ordonanța din 25.02.2008 Marinescu I. a fost scos de sub urmărire penală din motivul lipsei în acțiunile lui a elementelor infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, ulterior după emiterea ordonanței de scoatere a persoanei de sub urmărire penală și pînă la emiterea ordonanței de anulare a acesteia nu au fost descoperite fapte noi și nu au fost acumulate noi probe în favoarea emiterii unei ordonanțe de anulare a actului procedural emis în condițiile legii.

În acest context Colegiul reține că, potrivit prevederilor art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, reluarea urmăririi penale poate avea loc numai dacă apar fapte noi ori recent descoperite ori un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea respectivă, însă Colegiul ține să menționeze că aceste condiții sunt **obligatorii** în cazul în care ordonanțele de încetare a urmăririi penale, clasare a cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire *au fost adoptate legal*.

Instanța de recurs conchide că, situația din altă decizie a instanței de recurs la care face trimitere recurentul, nu este similară cu cea din speță, or în prezenta cauză, prin ordonanța procurorului ierarhic superior din 15.10.2009 calitatea procesuală a lui Morozan C. a fost adusă la poziția inițială, adică la cea de bănuit.

Altfel spus, procurorul ierarhic superior prin ordonanța adoptată la 15.10.2009 a constatat că, ordonanța privind scoaterea persoanei de sub urmărire penală din 07.10.2009 a fost adoptată ilegal, și ținând cont de prevederile art. 52 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, a dispus anularea actului procurorului ierarhic inferior.

Alegațiile apărării, precum că din conținutul ordonanței din 16.07.2009 nu este clar pe cine îl reprezintă Varșavschi Gh., Colegiul penal le respinge, or în urma accidentului rutier produs la 27.06.2009 a decedat o persoană, și anume - Roisman D., astfel organul de urmărire penală prin ordonanța nominalizată l-a recunoscut în calitate de reprezentant legal al victimei pe Varșavschi Gh., care este nepotul lui Roisman D., iar pe părinții acestuia (Varșavschi I., Varșavscaia B.) - părți vătămate, interesele cărora au fost reprezentate de Varșavschi Gh. în baza procurilor autentificate notarial (f.d.118-123 vol. III).

La fel, urmează a fi respins ca neîntemeiat argumentul apărării, precum că instanța de apel eronat a admis apelurile SRL „Dalivar-Trans” și reprezentantului părților vătămate Varșavschi Gh.

Sub acest aspect Colegiul reține prevederile art. 401 alin. (1) Cod de procedură penală, care expres prevede că partea vătămată și partea civilă pot declara apel împotriva sentinței instanței de fond.

Astfel, analizând materialele cauzei, Colegiul lărgit constată că Varșavschi Gh. în baza procurilor eliberate de părțile vătămate Varșavschi I. și Varșavscaia B., a dispus de dreptul de a contesta cu apel sentința instanței de fond. Totodată, organul de urmărire penală prin ordonanța din 30 iunie 2009 l-a recunoscut în calitate de parte civilă pe cet. Stăvilă V. ținând cont de faptul că prin procura nr 91 din 12.02.2007 eliberată de SRL „Dalivar-Trans” acesta a fost împuternicit cu dreptul de a reprezenta interesele persoanei juridice. Prin urmare, reieșind din situația în care Stăvilă V. care reprezenta interesele SRL „Dalivar-Trans”, a fost recunoscut parte civilă, corect instanța de apel a ajuns la

concluzia că apelul declarat de administratorul SRL „Dalivar-Trans” este depus de o persoană care dispune, în conformitate cu prevederile art. 401 CPP, de dreptul de a declara apel.

În continuare, instanța de recurs consideră neîntemeiat și următorul argument invocat de apărare referitor la faptul că procurile eliberate de părțile vătămate Varșavscaia B. și Varșavschi I. sunt anexate la materialele cauzei în copii, nefiind prezentate originalele acestora, astfel că neautenticarea copiilor și înscrisurilor nu permite constatarea veridicității acestora.

Referitor la argumentul sus indicat Colegiul lărgit reține că, în cadrul ședinței instanței de fond, reprezentantul Varșavschi Gh. a prezentat pentru vizionare la solicitarea avocatului Luca A. originalele procurilor eliberate de părțile vătămate Varșavscaia B. și Varșavschi I., cu toate împuternicirile necesare, fapt care a fost consemnat în procesul-verbal de audiere a reprezentantului Varșavschi Gh. din 11.10.2013 (f.d.139, vol. II), careva obiecții privind autenticitatea actelor prezentate în original nu au fost invocate de către participanții la proces.

Alegațiile recurentului, precum că procurile eliberate de părțile vătămate Varșavscaia B. și Varșavschi I. nu îi acordă împuterniciri lui Varșavschi Gh. de a contesta sentința instanței de fond cu apel, sunt declarative, or acesta a fost împuternicit cu un asemenea drept fiind expres stipulat în textul procurilor „*со всеми правами предоставленными сторонам процесса (...) обжалования судебного решения*” (f.d.118,123 vol.III). Acestea fiind spuse, Colegiul conchide că afirmațiile recurentului, la acest capitol sunt neîntemeiate.

Generalizând cele menționate mai sus, Colegiul lărgit atestă că concluzia instanței de apel referitor la admiterea apelurilor declarate de Varșavschi Gh. și SRL „Davilar-Trans” este justă, nefiind contrară prevederilor art. 401 Cod de procedură penală.

În consecință instanța de recurs conchide că, argumentele avocatului Luca A., precum că în speță nu au fost elucidate toate circumstanțele importante ale cauzei, iar argumentele apărării referitor la nevinovăția inculpatului au fost respinse fără o motivare cuvenită, fapt care a dus la adoptarea unei hotărâri nemotivate, sunt neîntemeiate și contravin materialelor din dosar, iar nerecunoașterea vinovăției de către inculpat urmează a fi apreciată drept o modalitate de exercitare a dreptului la apărare, Moroșan C. urmărind scopul

de a se eschiva de la răspunderea penală.

Rezumînd cele expuse anterior, Colegiul conchide că temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de avocatul Luca A. în numele inculpatului Morozaan C. nu există și, potrivit legii, se impune respingerea lui ca inadmisibil.

8.2. Cu referire la recursurile ordinare declarate de acuzatorul de stat și reprezentantul părților vătămate și succesorul legal al victimei Varșavschi Gh.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, judecînd recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală sau parțială a hotărîrii atacate și să rejudece cauza, cu pronunțarea unei noi hotărîri, dacă nu se agravează situația condamnatului.

În recursurile declarate de acuzatorul de stat și reprezentantul părților vătămate și reprezentantul legal al victimei Varșavschi Gh. se invocă ca temei prevederile art. 427 alin.(1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, și anume: *hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*, astfel că, recurenții în recursurile declarate critică decizia instanței de apel sub aspectul individualizării greșite a executării pedepsei stabilite inculpatului, considerînd că aceasta este prea blîndă și inechitabilă, avînd în vedere circumstanțele cauzei, gravitatea faptei comise și consecințele survenite, precum și atitudinea lui Morozaan C. față de cele săvîrșite.

Analizînd decizia contestată prin prisma criticilor formulate de recurenți Colegiul constată că, motivele invocate de procuror și recurentul Varșavschi Gh. sunt întemeiate și își găsesc reflectare în starea reală a lucrurilor.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată că, deși probele au fost legal administrate și corect apreciate, iar instanța de apel just a stabilit starea de fapt, corect încadrînd acțiunile inculpatului în prevederile art. 264 alin. (4) Cod penal, însă, aceasta pripit a ajuns la concluzia că scopul pedepsei penale prevăzut la art. 61 alin. (2) Cod penal, poate fi atins prin dispunerea suspendării executării pedepsei stabilite în temeiul art. 90 Cod penal.

În acest context instanța de recurs relevă că la stabilirea pedepsei pentru fiecare persoană vinovată în parte, instanța de judecată este obligată să se conducă de cerințele (regulile) stabilite de lege, sau altfel spus, de criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute la art. 75 Cod penal.

În acest context se menționează că Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art.61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Limitele termenelor de pedeapsă, prevăzute în partea specială, sînt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite. Gravitatea acesteia constă în modul și mijloacele de săvârșire a faptei, de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce.

Raportînd cele menționate la speța supusă judecării Colegiul lărgit constată că, pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport stabilită de instanța de apel lui Moroșan C. este echitabilă și se încadrează în limitele sancțiunii normei penale în baza căreia a fost declarat vinovat, însă concluzia instanței de a nu pune în executare pedeapsa stabilită, este una pripită și neargumentată, care contravine circumstanțelor cauzei și practicii stabilite în acest sens.

Așadar, instanța de recurs ține să menționeze că, după efectuarea proceduri de individualizare și stabilire a categoriei, cuantumului și duratei pedepsei, în cazul stabilirii închisorii, continuă operațiunea de individualizare a acesteia, dar în aspectul de executare a pedepsei deja stabilite, prin numirea tipului de penitenciar și soluționarea chestiunii dacă pedeapsa numită inculpatului, urmează a fi pusă în executare ori scopul pedepsei poate fi atins prin suspendarea executării pedepsei aplicate vinovatului pe un termen de probă (de încercare).

Colegiul menționează că, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal – suspendarea condiționată a executării pedepsei nu reprezintă o categorie

aparte de pedeapsă, *ci o măsură oferită persoanei prin lege* de a demonstra că infracțiunea comisă de ea este un incident în viața acesteia.

Referindu-ne la instituția suspendării condiționate a executării pedepsei, Colegiul relevă că această măsură constă în esență – în dispoziția luată de instanța de judecată prin însăși hotărârea de condamnare, de a suspenda *pe o anumită durată și în anumite condiții* executarea pedepsei pronunțate.

Rezultatul principal al aplicării pedepsei constă în aceea că, deși pedeapsa este definitiv aplicată, aceasta nu este pusă în executare, astfel că instituția suspendării condiționate a pedepsei ține de condițiile de executare a pedepsei închisorii deja stabilite de către instanța de judecată pe întregul termen de încercare.

Astfel, executarea pedepsei devine dependentă de comportamentul condamnatului pe această durată, iar suspendarea executării poate fi revocată în caz de nerespectare a condițiilor.

În cadrul instituției suspendării condiționate a executării pedepsei, instanța, după ce realizează individualizarea pedepsei prin determinarea concretă a acesteia în baza *criteriilor generale de individualizare*, completează acest rezultat printr-un act de individualizare a *executării pedepsei*. Astfel că, suspendarea condiționată este o măsură *de individualizare a executării pedepsei* numită de către instanța de judecată prin hotărâre de condamnare.

Prin urmare, urmează a fi delimitată noțiunea de *individualizare a pedepsei* de cea de *individualizare a executării pedepsei*.

În această ordine de idei, *suspendarea condiționată a executării pedepsei* se dovedește a fi o problemă privind executarea pedepsei, dat fiind faptul că obiectul suspendării este *executarea pedepsei*. Se suspendă executarea pedepsei și nu aplicarea acesteia.

Totodată, Colegiul remarcă că, textul art. 90 alin.(1) Cod penal, prin sintagma „poate”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme.

Îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege, poate fi aplicată sau exclusă la orice etapă a procesului penal, întru înlăturarea erorii admise la etapa anterioară.

În cazul infracțiunilor săvârșite din imprudență, aprecierea conduitei persoanei vinovate depinde de atitudinea sa față de fapta comisă, față de

victimă ori de partea vătămată, de compasiunea ce o manifestă în privința ultimilor, cărora, deși neintenționat, însă li s-au produs daune materiale și în special, morale, care, după caz, nu mai pot fi recuperate. În cazul când vinovatul nu manifestă părerea de rău față de nenorocirile, suferințele aduse prin acțiunile sale ilegale, convingerea că acesta nu trebuie să execute real pedeapsa închisorii, nu are temei.

În speță, instanța de recurs, găsește întemeiate motivele recursurilor declarate de acuzatorul de stat și reprezentantul părților vătămate și succesorul legal al victimei și constată că, concluzia instanței de apel, precum că corijarea inculpatului este posibilă prin aplicarea prevederii art. 90 Cod penal - *suspendarea condiționată a pedepsei*, s-a tras greșit, neîntemeiat și din aceste considerente o va exclude, nefiind considerat faptul că, prin această soluție se înrăutățește situația condamnatului.

În susținerea acestei concluzii se rețin și circumstanțele în care a fost comisă infracțiunea incriminată inculpatului, fapt ce determină Colegiul largit să conchidă asupra incorectitudinii aplicării pedepsei neprivative de libertate în privința lui Moroșan C.

Aceasta se statuează având în vedere că inculpatul a comis o infracțiune gravă, care atentează la valoarea primordială protejată de legea penală – viața și sănătatea persoanei, or dreptul la viață al oricărei persoane prevăzut de art. 2 CEDO prevalează asupra altor drepturi, iar Curtea Europeană acordă dreptului la viață o semnificație cu totul aparte situându-l printre articolele primordiale ale Convenției.

Tot aici instanța de recurs reține că infracțiunea a fost săvârșită în prezența altor factori declanșatori cum sunt, prezența stării de ebrietate avansate a inculpatului - circumstanță care nu putea fi neglijată de instanța de apel la constatarea oportunității suspendării executării pedepsei, precum și consecințele care au survenit, dar nu în ultimul rând și comportamentul inculpatului după săvârșirea infracțiunii.

Subsidiar la cele ce preced, Colegiul penal largit consideră că instanța de apel greșit și-a motivat soluția de individualizare a executării pedepsei în privința inculpatului și nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, pripit ajungând la concluzia că scopul pedepsei penale poate fi atins prin aplicarea față de inculpat a dispoziției art. 90 Cod penal.

Discordanța între cele reținute de instanță și conținutul real al circumstanțelor cauzei, precum și ignorarea unor aspecte evidente (decesul unei persoane și cauzarea vătămarilor grave și ușoare altor 3 persoane), au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature în privința aplicării pedepsei cu executarea suspendată, or aplicarea unei pedepse inechitabile poate avea consecință violarea drepturilor omului protejate de Convenția Europeană.

Generalizând cele menționate mai sus, Colegiul consideră că excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, în raport cu soluția prevăzută la art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, care stipulează că judecând recursul, instanța admite recursul, casează hotărârea atacată, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația condamnatului, nu poate fi considerată o agravare a situației acestuia, deoarece nu s-a făcut o altă reîncadrare a faptei în sensul agravării și nici nu s-a dat o altă individualizare a pedepsei stabilite în același sens.

În continuare, la critica subsidiară a recurentului Varșavschi Gh. privitor la soluționarea acțiunii civile în cadrul procesului penal, Colegiul penal specifică că instanța de apel corect a apreciat quantumul prejudiciului moral, care urmează a fi încasat de la inculpat în beneficiul părților vătămate și succesorului legal al persoanei decedate.

Conform art. 387 alin. (1) Cod de procedură penală, odată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii instanței de apel sub acest aspect, instanța de recurs consideră că instanța, corect a admis parțial acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului moral.

Potrivit art. 23 alin. (2) Cod de procedură penală, victima unei fapte care constituie componentă de infracțiune este în drept să ceară, în condițiile prezentului cod, pornirea unei cauze penale, să participe la procesul penal în calitate de parte vătămată și să-i fie reparate prejudiciile morale, fizice și materiale.

Colegiul penal reține, că în temeiul art. 219 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, persoanele fizice cărora le-a fost cauzat un prejudiciu

nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot înainta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin repararea prejudiciului moral.

La acest capitol, instanța de recurs ține să menționeze faptul că aprecierea prejudiciului moral se face în funcție de circumstanțele cauzei, unde este necesar să se ia în considerație valoarea nepatrimonială lezată, însemnătatea pe care o are această valoare pentru persoana vătămată. Un alt criteriu constă în durata menținerii consecințelor infracțiunii, adică durata prejudiciului, deoarece urmările pot fi temporare, trecătoare sau permanente. Durata menținerii consecințelor este un criteriu de apreciere a prejudiciului distinct de criteriul importanței. Un alt criteriu este criteriul intensității durerilor fizice sau psihice. Aceasta depinde de valoarea lezată.

Aprecierea cuantumului prejudiciului moral cauzat victimei, urmează a fi apreciat de către instanța de judecată după intima convingere, care se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu și în funcție de circumstanțele cauzei.

Conform art. 1423 alin. (1) Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Totodată, Colegiul penal conchide că, instanța de apel, prin admiterea acțiunii civile în partea recuperării prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei în beneficiul succesorului legal al victimei în persoana lui Varșavschi Gh. și câte 30 000 lei în beneficiul părților vătămate Varșavscaia B. și Varșavschi I., a ținut cont de nivelul (gradul) suportării de către părțile vătămate a suferințelor psihice în legătură infracțiunea săvârșită, posibilitatea reală materială al inculpatului, precum și de faptul că, condamnarea inculpatului în sine constituie la fel, o satisfacție echitabilă pentru părțile vătămate și succesorul legal al victimei, astfel, suma încasată în beneficiul lui Varșavscaia B. și Varșavschi I. și Varșavschi Gh. cu titlu de prejudiciu moral, este o sumă reală și corespunde faptelor comise, care compensează consecințele negative ale prejudiciului suportat de către victime.

Rezumând cele menționate, instanța de recurs va admite recursurile

ordinare declarate de acuzatorul de stat și reprezentantul părților vătămate și succesorul legal al victimei Varșavschi Gh. cu casarea parțială a deciziei instanței de apel, în latura stabilirii pedepsei inculpatului Morozaan C., cu excluderea dispoziției de executare condiționată a pedepsei închisorii.

9. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de avocatul Luca Alexandru în numele inculpatului Morozaan Constantin.

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău Scutelnic Cătălin, reprezentantul părților vătămate și succesorul legal al victimei Varșavschi Ghennadi, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 noiembrie 2015 în latura penală, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, conform căreia exclude aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Morozaan Constantin se consideră condamnat în baza art. 264 alin. (4) Cod penal la 5 (cinci) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

Termenul de executare a pedepsei lui *Morozaan Constantin* se calculează din momentul reținerii acestuia.

Celelalte dispoziții ale hotărârii contestate se mențin.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 01 septembrie 2016.

Președinte

Elena Covalenco

Judecătorii

Constantin Alerguș

Ion Guzun

Liliana Catan

Iurie Diaconu